

Umro Ingvar Kamprad, seljački sin, osnivač IKEA-e i multimilijarder

Kategorija: SVIJETAžurirano: Nedjelja, 28 Siječanj 2018 20:05

Objavljeno: Nedjelja, 28 Siječanj 2018 20:05

STOCKHOLM - Ingvar Kamprad, seljački sin, osnivač IKEA-e i multimilijarder, sinonim za moderan i funkcionalan namještaj po niskim cijenama umro je u dobi od 91. godine, a svojim je nasljednicima ostavio carstvo čija je struktura puno kompleksnija od serije popularnih Ikeinih polica za knjige "Billy".

Zahvaljujući njegovu vizionarstvu Ikea je postala nacionalni simbol, poput grupe ABBA-e ili teniske zvijezde Bjoerna Borga te je pridonijela da njezin image u svijetu postane prepoznatljivo praktičan, egalitaristički i nesnobovski.

Rođen je 30. ožujka 1926. u skromnoj seljačkoj obitelji u Smalandu, siromašnoj i pobožnoj pokrajini na jugu Švedske. Za život je počeo zarađivati u dobi od pet godina prodajući susjedima šibice, a uskoro je ponudu proširio na božićne ukrase, kemijske olovke, okvire za slike... i dostavljao ih biciklom.

Nezainteresiran za studij, Kamprad je Ikeu osnovao 1943. u dobi od 17 godina, no tvornica je zlatni rudnik postala tek 1956. kada se orijentirao na sklopivi namještaj.

U kraju u kojemu je bio važan svaki ušteđeni novčić, Kamprad se s etabliranom konkurencijom borio niskim cijenama.

Godine 1947. tržištu je ponudio prve komade namještaja koje je izradio mjesni stolar, a četiri godine kasnije otisnuo je prvi katalog koji se danas tiska u 200 milijuna primjeraka.

Jedan od najbogatijih ljudi na svijetu postao je ispunivši jednostavno obećanje dano milijunima kupaca: "Kuća iz snova po cijenama iz snova".

Taj su fenomen prigrlili kupci od Los Angelesa preko Sydneya i Laponije do Hong Konga.

Proboj na tržište dogodio se 1956. kada mu je jedan od zaposlenika savjetovao da tijekom transporta ukloni noge stola da bi taj komad namještaja mogao stati u prtljažnik automobila.

Koncept sklopivog namještaja, jednostavnijeg i jeftinijeg za skladištenje i prijevoz postao je Ikeina umjetnost.

Slavni akronim IKEA zapravo jednostavno znači Ingvar Kamprad, Elmtaryd i Agunnaryd, što mu je bila tadašnja adresa.

Godine 1958. otvorio je prvu prodavaonicu namještaja u gradiću Almhultu, a danas Ikeino carstvo zapošljava 150 tisuća radnika te godišnje zarađuje tri milijarde eura. Godine 2017. Kampradova je imovina procijenjena na 37,3 milijarde eura, što ga je, po pisanju švicarskoga ekonomskog časopisa Bilan rangiralo na treće mjesto među europskim milijarderima.

Pet godina poslije započinje s probojem na međunarodno tržište. Ingvar Kamprad vjerovao je da njegov recept može proći posvuda: niske cijene, niski troškovi, standard kvalitete, samofinanciranje i skandinavski dizajn.

Do 1970. pokorio je Švicarsku, Australiju, Kanadu, Francusku, Sjedinjene Države, a nakon pada Željezne zavjese i Rusiju. Uspio je u Aziji i na Bliskom istoku. Novac je stizao u potocima pa je pionir sklopivog namještaja postao pionir izbjegavanja velikog poreza. Godine 1973. seli iz Švedske u Dansku, a otamo 1977. u Švicarsku.

Netransparentna struktura Ikee još je jedno naslijeđe Kampradovih poduzetničkih kvaliteta. Izvršne funkcije, strategija, dizajn i dalje su u Smalandu, ali s računovodstvenog i zakonskog stajališta Ikea je podijeljena među zakladama i kompanijama u Nizozemskoj, Švicarskoj, Luksemburgu i Lihtenštajnu. Tvrtku se često optužuje da izbjegava plaćanje milijarda eura poreza, no Ikea tvrdi da sve radi po nacionalnim i međunarodnim zakonima.

Druga sjena koja se svojedobno nadvila nad osnivačem Ikee njegovi su mladi dani u švedskoj nacističkoj partiji. Švedska je u Drugome svjetskom ratu bila neutralna, no njezina nacistička stranka ostala je aktivna i nakon 1945. Kamprad je rekao da je prestao dolaziti na sastanke 1948. Priznao je da mu je to najveća pogreška u životu, a svoje sudjelovanje u stranačkom životu objasnio je kao "mladost-ludost".

Do 2014. živio je u svojoj vili Epalinges u blizini Ženevskog jezera, izolirano, izbjegavajući medije koji su ismijavali njegov prastari Volvo i bodove na kartici vjernosti mjesnom supermarketu.

"Mislim da su škrtost i štedljivost u prirodi stanovnika Smalanda. Ja svoju odjeću kupujem na buvljaku jer na taj način želim dati dobar primjer", rekao je u ožujku 2016. u rijetkome intervjuu švedskoj TV4.

U razgovoru za švedski list Sydsvenskan 2008. je kazao da je najveće bogatstvo Ikee u njezinim prodavačima.

"Ja pripadam tim ljudima. Ako nešto želim saznati ne pitam menadžere, razgovaram s prodavačima".

Godine 2010. prepustio je upravljanje tvrtkom trojici sinova, a prije četiri godine vratio se u domovinu. Ondje su ga čitatelji Svenske Dagbladet izabrali za najvećega švedskog poduzetnika.

"Odrastajući, svakodnevno sam gledao siromašne radnike na farmama kojima nije bilo dopušteno jesti u kući, nego u štali. Pritom sam naučio jednu stvar: ako želim uspjeti sa svojim malim idejama i postati biznismen, nikada ne smijem napustiti siromašne", rekao je tada, primajući nagradu.

(Hina)